

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Slægtsbog

over

MARK OG THORN

SLÆGTSBOG

over

Mark og Thorn

Slægten Mark

fra

1570 til 1945

Slægten Thorn

fra

1670 til 1916

Samlet af Ludvig Mark,

Vokslev

Og overgives 1964 generationer

til videreførelse.

Din egen dag er kort
men slægtens lang.

J. Aakjær.

SLÆCTEN - MARK

Hans

1.

Herredsskriver i Mark Herred, Halland, Sverige, født ca. 1570, død 1640. Om nævnte Hans ved man iøvrigt kun, at han havde sønnen Christen Hansen, født 1599.

Christen Hansen

er født 1599 i Halland som søn af førnævnte Hans og herredsskriver samme sted. I 1645 blev Halland afstået til Sverige og de danske embedsmænd fordrevne. Denne og hans 2 sønner udvandrede til Himmerland, hvor han blev godsskriver på Lundbæk.

Christen havde 2 sønner:

- 1) Hans Christensen, født 1631
- 2) Peder Christensen. Markmand i Byrsted og stamfader til familien Markmand.

Hans Christensen

kaldet Mark, er født 1631 som søn af Christen Hansen og døde 1698. Var Ladefoged på Godset Lundbæk.

Han havde 2 sønner:

- 1) Peder Hansen Mark, født 1680. Udvandrede til Mors og stamfader til Mark-familien der.
- 2) Christen Hansen Mark født 1682.

Christen Hansen Mark

ER født 1682 som søn af ladefoged Hans Christensen, og han døde den 23. januar 1758 i Bislev sogn, 76 år gammel.

Han var ligesom sin fader ladefoged på Lundbæk. han havde antagelig sønnen:

- 1) Hans Christensen Mark, født ca. 1700.

er født i Bislev sogn omkring 1700, antagelig som søn af ladefoged Christen Hansen, og han dør ret ung, idet han må være død før kirkebogen begynder 1740.

Han har sandsynligvis været fæstegårdmand i Byrsted, Veggerby sogn.

I et skifte efter hans søn Jakob Hansen Mark ses det at Hans Christensen Mark havde børnene:

- 1) Chresten Hansen Mark, født ca. 1723, gårdejer i Byrsted.
- 2) Jakob Hansen Mark, født ca. 1734, død 1770, 36år gammel.
- 3) Karen Hansdatter, gift med Chr. Mikkelsen, Byrsted.
- 4) Sidsel Hansdatter, gift 1753 med Niels Kalstrup Pedersen
Veggerby.
- 5) Maren Hansdatter, gift 1763 med Peder Thomsen Byrsted.

Chresten Hansen Mark

er født ca. 1723, idet han ved sin død den 29. september 1805 opgives at være 82 år gammel. Han var søn af Hans Christensen Mark, og var fæstegårdmand i Byrsted, Veggerby sogn, Hornum Herred. Han blev gift med:

Ane Pedersdatter

Hun er født ca. 1716, idet hun ved sin død 1795 opgives at være 79 år gammel. Hun blev begravet 12 juni 1795.

I ægteskabet var børnene:

- 1) Dødfødt 17. august 1755.
- 2) Hans Christensen Mark, født 12. september 1756.
- 3) Peder Christensen Mark, døbt 6. januar 1759.
- 4) Anne Christensdatter Mark, født 1. december 1764.

Alle børnene er født i Byrsted, Veggerby sogn Hornum Herred.

Peder Christensen Mark

3.

er født 1758 i Byrsted, Veggerby sogn, Hornum herred som søn af fæstegårdmand Chresten Hansen Mark og hustru Ane Pedersdatter, og han døde den 16. juni 1828, 69 år gammel.

Han blev døbt den 6. januar 1759, og faddere ved dåben var: Sidsel Hansdatter i Veggerby, Maren Hansdatter, Byrsted, Chresten Mikkelsen, Peder Boesgård og Jens Christensen, alle af Byrsted. Peder Christensen Mark var fæstegårdmand i Bislev, Hornum herred. Han blev trolovet den 18. maj 1788 og gift den 29. juni med Ane Sørensdatter- Forlovere ved brylluppet var: forvalter Fastring, Lundbæk og Niels Hammer.

Ane Sørensdatter er født ca. 1760, idet hun ved sin død den 29. juni 1819 opgives at være 59 år gammel.

I ægteskabet var børnene:

- 1) Anne Pedersen Mark, født 1788, døbt 28 september.
- 2) Søren Pedersen Mark, født 1790, døbt 30. maj.
- 3) Christen Pedersen Mark, født 1792, døbt 15. april.
- 4) Peder Pedersen Mark, født 1794, døbt 28. september.
- 5) Niels Pedersen Mark, født 1797, døbt 11. juni. Død 1845 48 år.
- 6) Kirsten Pedersen Mark, født 1799, døbt 21. juli.
- 7) Mette Pedersen Mark, født 1802, døbt 1. november.
- 8) Jens Pedersen Mark, født 1804, døbt 29. marts.

Det ældste barn er født i Djørup, hvorimod de 7 yngste alle er født i Bislev.

Niels Pedersen Mark og hustru Ane Marie Larsdatter

havde børnene:

- 1 Anna Nielsen Mark, født 13-3-1826.
- 2 Lars Peder Nielsen Mark, født 24-10-1828.
- 3 Peder Nielsen Mark, født 2-11-1830.
- 4 Anders Nielsen Mark, født 28-11-1833.
- 5 Jens Peder Nielsen Mark, født 2-8-1836.
- 6 Hans Christian Nielsen Mark, født 15-11-1839.
- 7 Maren Kirstine Nielsen Mark, født 10-7-1842.

Anders Nielsen Mark og hustru Maren Kirstine Sørensen

havde børnene:

- 1 Niels Peder Nielsen Mark, født 9-11-1860. Sagfører i Skive.
- 2 Søren Nielsen Mark, født 15-10-1862. Købmand i Nibe.
- 3 Ove Henrik Juul Nielsen Mark, født 19-9-1864. Sognefoged i Bislev.
- 4 Mette Kirstine Nielsen Mark, født 21-4-1867. gift med Lars P. Pedersen
- 5 Hans Christian Nielsen Mark, født 17-1-1869.
- 6 Andrea Martine Nielsen Mark, født 27-3-1876.

Ove H. J. Nielsen Mark og hustru Ellen

havde 10 børn, den ældste Jens Peter Nielsen Mark født 15-2-1907 fik Gården, og er Sognefoged.

En række af slægten Mark, var Sognefogeder i Bislev, hvor langt tilbage ved man ikke, men man ved det om følgende:

Peder Christensen Mæk, født 1758.

Niels Pedersen Mark, født 1797.

Anders Nielsen Mark, født 1833.

Ove Henrik Juul Nielsen Mark, født 1864.

Jens Peter Nielsen Mark, født 1907, er Sognefoged nu 1964.

er født i Bislev 17-2-1804 som yngste søn af fæstegårdmand Peder Christensen Mark og hustru Ane Sørensdatter.

Jens Pedersen Mark var fisker og bådejer i Klitgård, Nørholm sogn, blev gift med Dorthea Kirstine Nielsdatter (Brams) født i Nibe 12-2-1811, død i Klitgård 22-2-1879. Han døde i Veggerby 1-7-1893, begge begravet på Nørholm kirkegård.

I ægteskabet var børnene:

- 1) Ane Marie Jensdatter Mark født om ved 1834.
- 2) Johanne Petrea Jensdatter Mark født 25-2-1836.
- 3) Else Kirstine Jensdatter Mark født 6-2-1840.
- 4) Kathrine Susanne Jensdatter Mark født 29-12-1842.
- 5) Niels Peter Jensen Mark 22-9-1845.
- 6) A. S. Jensdatter Mark født 9-10-1847. Hjemmedøbt, død.
- 7) Ernst Samuel Ludvig Jensen Mark født 14-2-1848.
- 8) Christen Jensen Mark født 18-3-1850.
- 9) Christiane Larsmine Jensdatter Mark født 8-1-1853.

Ane Marie har man ikkå kunnet finde i Nørholm Sogns Kirkebog. Men i et brev fra hendes søn benævnes hun som ældste datter, denne søn er Lars Peter Larsen, der er født i Nibe 25-3-1854, hvor Ane Marie og hendes første mand tobakspinder Jens Jakobsen Larsen boede.

Jens Pedersen Mark og Hustru Dorthea Kirstine Nielsdatter Brams børn:

I Ane Marie født ca. 1834, blev gift med Tobakspinder Jens Jakobsen Larsen og boede i Nibe, de havde børnene:

1 Lars Peter Larsen født i Nibe 25- 3- 1854, blev gift med Constanse Bertha Marie Juliane Kemrritz, de havde børnene:
Ivan, Mark og Gerda.

2 Kristian født 1857, død 1888 døde begge i 30 års alderen

3 Carl _ ? af Sukkersyge (ugifte)

Jens Jakobsen Larsen døde og Ane Marie blev gift med Skrædder Sørensen, død 1887, de boede Rørholmegade 17 København, og havde børnene:

1 Louise gift med Tømrer Otto Wiberg, rejste til Amerika ca. 1905

2 Tina, gift Clausen, skilt, havde en søn Asger, de er døde.

3 Anna, ugift Direktrise % Bendix Østergade. 24 år døde af Tyfus.

4 Julius, gift med Clara, begge og en søn døde af Tyfus. en anden søn Karlo overlevede, fik navnet Thormin, var Adopteret.

5 Vera, 10 år døde af Tyfus. Ane Marie døde af Tyfus. 7 ialt.

II Johanne Petrea født 25-2-1836, blev gift med Hollen Sørensen, og boede i Veggerby og havde børnene:

1 Grethe, blev gift med Fredrik Nielsen Nyrup Mark og havde børnene, Johanne, Kresten og Hollen.

2 Trine, gift med Havnearbejder Volleman Århus, og havde Børnene, Aurora, Dagmar, Stinne og Viola.

3 Ida, gift med Kristian Pedersen og boede i Taarup senere ved Bælum, de havde børnene: Holger, Johanne, Jens, Janus, Helga, Kristian, og flere.

4 Søren, gift 2 gange, boede i Ersted og andre steder.

5 Kresten, fik Hjemmet i Veggerby, blev gift og boede i Tolstrup ved Løgstør, havde flere børn.

6 Stine, var Husbestyrinde for Kresten til han blev gift, kom så til Nr. Sundby og blev gift der, døde kort efter.

- III Else Kirstine (Stine) født 6-2-1840, blev Værkbrudt som barn, uddannet som Skræder og var Husbestyrinde for broderen Niels i Vokslev og døde der 25-3-1879, var ugift og blev begravet i Nørholm en måned efter sin Mor.
- IV Katrine Susanne født 29-12-1842, blev gift med Fisker og Landmand Jens Sørensen i Klitgård, de havde børnene:
- 1 Emil, Politibetjent død ugift.
 - 2 Søren der tog navnet Klitmark og boede i Hellerup
 - 3 Kristine, havde sønnen Harald
 - 4 Jens der fik Hjemmet i Klitgård gift med Kristine, havde sønnen Jens Åge der har Hjemmet nu.
- V Niels Peter født 22-9-1845, er indført i Slægtsrækken
- VI Ernst Samuel Ludvig, født 14-2-1848, blev Murer og var Mester i København og døde af Tyfus 1893-94 , han var ugift.
- VII Chresten født 18-3-1850, lærte Smedefaget i Nibe, rejste til Amerika Pøysippi P.O. Manchana Wisconsin, var også en tid i Sacramento, arbejdede på en Cinkspand og Vaskeballiefabrik, døde af Hjernebetændelse 1873-74, han var ugift.
- VIII Christiane Larsmine født 8-1-1853, blev gift med Grd. Jens Giver i Astrup, Giver Sogn, de havde Datteren Stine. Jens Giver døde og Christiane blev gift med Chr. Jørgensen. Stine blev gift med Søren Pedersen og de fik hendes Hjem i Astrup, og en af Stine og Søren sønner har nu Hjemmet. Christiane havde ingen børn i andet ægteskab.

er født 22-9-1845, søn af fisker og bådejer Jens Pedersen Mark og hustru Dorthea Kirstine Nielsdatter (Brams), de boede i Klitgård Nørholm sogn, Aalborg amt.

Niels Peter Jensen Mark lærte Hjul og Karetmagerfaget i Drastrup og købte Hjulmagerforretningen i Vokslev 1868, blev gift med Maren Kjerstine Larsen Thorn født i Drastrup 10-12-1857, de blev viet i Frejlev kirke 10-12-1880, hun døde på Kamillianerklinikken i Aalborg 2-3-1936, han døde i Vokslev 21-9-1939, begge begravet på Vokslev kirkegård.

I ægteskabet er børnene:

- 1) Jens Peter Jensen Mark født 9-11-1881, død i Hellerup 23-2-1960.
- 2) udøbt søn født 24-2-1883, 10-5-1883 dødsdag.
- 3) Dorthea Kirstine Jensen Mark født 23-3-1884, død 23-3-1962
Nibe Sygehus.
- 4) Lars Peter Jensen Mark født 4-3-1886.
- 5) Karen Marie Jensen Mark født 20-10-1887.
- 6) Else Kirstine Jensen Mark født 9-9-1889, død i Blære 29-8-1942
Nibe Sygehus.
- 7) Chresten Samuel Jensen Mark født 28-6-1891.
- 8) Christian Jensen Mark født 22-7-1891.
- 9) Anna Louise Jensen Mark født 2-4-1898.
- 10) Ludvig Jensen Mark født 24-2-1903.

Alle børn er født i Vokslev.

Jens Peter Jensen Mark

6.

er født 9-11-1881 ældste søn af Hjul og Karetmager Niels Peter Jensen Mark og hustru Maren Kjerstine Larsen Thorn, i Vokslev ved Nibe.

Jens Peter Jensen Mark blev Gartner og gift med Abelone Maria Klausen født i Kolding 16-4-1889, de blev viet i Solbjerg Kirke Fredriksberg 9-11-1911. Han døde 23-2-1960.

I ægteskabet er børnene:

- 1) Johannes Mark født 23-2-1913 St. Restrup Sønderholm sogn Aa.amt
- 2) Karen Mark født 21-9-1914, Lundbæk Bislev sogn Aa. amt.
- 3) Jørgen Mark født 17-2-1916 Vejgård, Nørretranders sogn Aa.amt.
- 4) Iver Mark født 24-9-1917 Voergård Voer sogn Hjørring amt.
- 5) Kamma Mark født 1-3-1923 Bjerregård Gentofte sogn København amt
- 6) Kirsten Mark født 1-3-1923 Bjerregård Gentofte sogn Kbn. amt.
- 7) Ole Mark født 3-6-1924 Bjerregård Gentofte sogn København amt.
Død i Rygårdsalle 68 Hellerup.
- 8) Åse Mark født 16-5-1930 Studiebyen Hellerup sogn København amt.

Dorthea Kirstine Jensen Mark

er født 23-3-1884 ældste datter af Hjul og Karetmager Niels Peter Jensen Mark og hustru Maren Kjerstine Larsen Thorn i Vokslev sogn Aalborg amt.

Dorthea Kirstine Jensen Mark blev gift med Jens Peter Jensen, Uldspinder født 9-7-1872 de blev viet i Vokslev kirke 22-11-1906.

Han døde 22-1-1936 i Rebstrup. Hun døde 23-3-1962 på Nibe sygehus.

I ægteskabet er børnene:

- 1) Harald Jensen født 12-5-1907 i Nibe.
- 2) Helga Jensen født 18-12-1908 Stordal Mølle Vokslev sogn Aa.amt.
Død 8-7-1909.
- 3) Helga Jensen født 19-6-1910 Stordal Mølle Vokslev sogn Aa.amt.
Død 25-5-1927 Rebstrup Sønderup Suldrup sogn.
- 4) Sigrid Rigmor Jensen født 23-10-1913 Rebstrup Sønderup Suldrup
- 5) Sigrid Jensen født 6-9-1915 Rebstrup Sønderup Suldrup sogn.
- 6) Evald Jensen født 29-12-1925 Rebstrup Sønderup Suldrup sogn.

er født 4-3-1886 søn af Hjul og Karetmager Niels Peter Jensen Mark og hustru Maren Kjerstine Larsen Thorn, Vokslev ved Nibe. Lars Peter Jensen Mark lærte at lave hjul hos faderen, men fra 18 års alderen gik han over til at beskæftige sig med landbrug. Var på Vesterdal Højskole. Havde flere pladser som forkarl. En tid var han på Djursland; senere her på hjemegnen. Ved slutningen af første verdenskrig overtog han 20 Td. land ved Råhøj, som faderen i løbet af en årrække havde købt sammen; arealet kom efterhånden i velordnet stand. Et lyngareal blev opdyrket og taget i drift sammen med den øvrige opdyrkede jord. Omved 1926-7 overtog en broder arealet, og Lars Peter købte så et stykke jord andet sted i sognet, som han dog opgav og rejste til Hovedstaden, hvor han havde Hønseri og ellers arbejdede ved Gartnere. Hos firmaet Poul Rasmussen i mere end 25 år. I en årrække har han arbejdet i haven på Tuborg og arbejder der stadig nu, over 75 år gammel. Han er ugift.

Karen Marie Jensen Mark

er født 20-10-1887 datter af Hjul og Karetmager Niels Peter Jensen Mark og hustru Maren Kjerstine Larsen Thorn, i Vokslev ved Nibe. Karen Marie Jensen Mark blev gift med Carl Anton Larsen født i Skivum 11-9-1885, de blev viet i Vokslev Kirke 30-3-1920.

I ægteskabet er børnene:

- 1) Niels Mark Nørgård Larsen født 12-1-1921 i Veggerby Sogn Ålb.amt.
Død på Gram Sygehus 16-7-1945, begravet i Sønderup.
- 2) Else Kirstine Nørgård Larsen født 1-2-1923 i Veggerby Sogn Å.amt.
- 3) Jens Nørgård Larsen født 11-4-1924 i Veggerby Sogn Å.amt.
- 4) Kristine Nørgård Larsen født 30-12-1925 i Veggerby Sogn Å.amt.
- 5) Svend Nørgård Larsen født 10-2-1928 i Veggerby Sogn Å.amt.
- 6) Nanna Helene Nørgård Larsen født 15-2-1930 i Veggerby Sogn Å.amt.

er født 9-9-1889 datter af Hjul og Karetmager Niels Peter Jensen Mark og hustru Maren Kjerstine Larsen Thorn i Vokslev ved Nibe. Else Kirstine Jensen Mark blev gift med Anton Morten Laurits Friis født 7-4-1885 i Brovst, de blev viet i Vokslev Kirke 2-11-1917. Hun døde på Nibe Sygehus 29-8-1942.

I ægteskabet er børnene:

- 1) Bertha Friis født 28-4-1918 i Blære Sogn Aalborg amt.
- 2) Aksel Friis født 15-4-1919 i Blære Sogn Aalborg amt.
- 3) Elna Friis født 17-6-1920 i Blære Sogn Aalborg amt.
- 4) Theodora Friis født 24-10-1921 i Blære Sogn Aalborg amt.
- 5) Gerda Friis født 22-4-1923 i Blære Sogn Aalborg amt.
- 6) Dagmar Friis født 14-9- 1924 i Blære Sogn Aalborg amt.
- 7) Gudrun Friis født 11-4-1926 i Blære Sogn Aalborg amt.
- 8) Bøgild Friis født 29-6-1928 i Blære Sogn Aalborg amt.
- 9) Kai Friis født 25-8-1929 i Blære Sogn Aalborg amt.

er født 28-6-1891 søn af Hjul og Karetmager Niels Peter Jensen Mark og hustru Maren Kjerstine Larden Thorn i Vokslev ved Nibe. Christen Samuel Jensen Mark kom ud at tjene ved landbruget på hjem-egnen. Var en tid på Århus-egnen. Kom på Vestbirk Højskole. Fik derefter plads på en lille gård på Falster; om høsten blev han syg og kom herhjem i nogle måneder, kom så på Statshospitalet i Viborg. Året efter blev han udskrevet som helbredt. Han arbejdede så ved tørvegravning i faderens tørvemose i St. Restrup Enge. Fik derefter beskæftigelse hos Vognmand Hans Hansen i Nibe, derefter hos Peter Fredriksen Nibe, fulgte med hans datter og svigersøn til Byrsted hvor de havde købt en forfalden gård. Han var karl hos dem, til de havde fået gården ud på marken, købte så de gamle bygninger i byen og lo Td. land udenfor byen og restaurerede bygningerne og drev husmandsbrug indtil han i 1927 solgte ejendommen og rejste til Canada.

Hans første brev er skrevet på skibet Hellig Olav 21-4-1927, det næste Canwod Saskatchewan Canada 12-6-1927, hvor han havde fået arbejde hos en Svensk Farmer. Året efter var han på høstarbejde i nærheden af en by der hed Rosentown. Senere købte han i 1929 et stykke jord $6\frac{1}{2}$ mil fra Canwod. Jorden er inddelt i kvadrater og naboerne var Nordmænd, Svenskere, Englændere og Indianere, de sidste brækkede land for ham med traktor (Parkland). Det sidste brev er dateret: Canwod 11-2-1930. Nogen tid efter fik vi brev fra en dansker, som havde boet hos ham en tid, at Chresten var blevet syg, han passede da kreaturer for en nabo, som havde brækket et par sideben. Johannes Kvist, som da arbejdede hos en anden nabo, sørgede for at han kom til læge; og han blev så, efter et hospitalsophold der, sendt til Danmark og indlagt på Sankt Hans Hospital ved Roskilde, hvor man senere fandt ud af at han havde en svulst bag hjernen. (Måske en følge af at han som barn blev ramt af en sten i hovedet). Han har efterhånden længere og længere rolige perioder, hvor han gerne taler med os ved besøgene, hans hukommelse er da som vi andres, han er dog stadig på hospitalet. Han er ugift.

er født 22-7-1893 søn af Hjul og Karetmager Niels Peter Jensen Mark og hustru Maren Kjerstine Larsen Thorn i Vokslev ved Nibe. Christian Jensen Mark arbejdede fra barn af ved landbrug, og blev som statshusmand gift med Anna Nielsen født 28-4-1900 i Vive Sogn. De blev viet i Hadsund Kirke 26-3-1929.

I ægteskabet er børnene:

- 1) Johannes Mark født 9-11-1929 i Vokslev Sogn Aalborg Amt.
død 5-7-1939.
 - 2) Elly Agnethe Mark født 23-2-1931 i Vokslev Sogn Aalborg Amt.
 - 3) Inga Margith Mark født 21-5-1932 i Vokslev Sogn Aalborg Amt.
 - 4) Ernst Andreas Mark født 16-4-1934 i Vokslev Sogn Aalborg Amt.
 - 5) Unavngiven dreng født 12-10-1935 i Vokslev Sogn Aalborg Amt.
død 12-10-1935.
 - 6) Esther Juliane Mark født 24-12-1937 i Vokslev Sogn Aalborg Amt.
 - 7) Johanne Birgit Mark født 26-1-1940 i Vokslev Sogn Aalborg Amt.
 - 8) Ruth Lydia Mark født 19-7-1942 i Bislev Sogn Aalborg Amt.
- Halvbroder Jens Mark født 21-5-1924 i Karup Skovhuse Bølu Solbjerg Aalborg Amt.

Anna Louise Jensen Mark

er født 2-4-1898 yngste datter af Hjul og Karetmager Niels Peter Jensen Mark og hustru Maren Kjerstine Larsen Thorn i Vokslev ved Nibe.

Anna Louise Jensen Mark blev gift med Statshusmand Kristian Marinus Nielsen født 11-2-1893, Nyrup Mark Sønderholm Sogn. De blev viet i Vokslev Kirke 8-4-1927.

I ægteskabet er der ingen børn.

er født 24-2-1903 yngste søn af Hjul og Kærtmager Niels Peter Jensen Mark og hustru Maren Kjerstine Larsen Thorn Vokslev ved Nibe.

Ludvig Jensen Mark lærte Hjulmagerfaget hos sin far og overtog hus og værksted efter ham i 1926, Skøde 26-3-1930. Han blev gift med Gudrun Pedersen Schou født i Skibsted 2-8-1906. De blev viet i Blenstrup Kirke Store Bededag 27-4-1934.

Den 1-10-1935 blev de ansat som Ringer og Graverfolk ved Vokslev Kirke. Husflidslærergodkendelse 27-6-1951.

I ægteskabet er børnene:

- 1) Grethe Mark født 8-2-1939 i Vokslev Sogn Aalborg Amt.
- 2) Kirsten Mark født 18-8-1940 i Vokslev Sogn Aalborg Amt.
- 3) Ellen Mark født 18-12-1945 i Vokslev Sogn Aalborg Amt.

SLÆGTEN - THORN

Niels Pedersen Torn

er født ca. 1670, var Fæstegårdmand i Øster Sundby, Nørre Tranders Sogn Fleskum Herred. Han døde 1722. Niels Pedersen Torn var gift med Maren Jensdatter.

Da Niels Pedersen Torn er født, før kirkebogen for Nr. Tranders Sogn begynder, har man ikke kunnet konstanteret, hvem der var hans forældre. Men det fortælles, at stamfaderen er indvandret fra Byen Torn i Prøjsen.

I ægteskabet var 4 sønner og 2 døtre, hvoraf nævnes:

Jens Nielsen Torn født ca. 1705.

Jens Nielsen Torn

er født ca. 1805 i Ø. Sundby, søn af Fæstegårdmand Niels Pedersen Torn og hustru Maren Jensdatter, og han døde 1766. Jens Nielsen Torn var ligeledes Fæstegårdmand i Øster Sundby, Nr. Tranders Sogn, Fleskum Herred. Han blev gift med Kirsten Rasmusdatter der døde 1749.

I ægteskabet var børnene:

1. Jens Jensen Torn født 1736.
2. Niels Jensen Torn født 1740.
3. Rasmus Jensen Torn født 1742.
4. Maren Jensdatter Torn født 1745.
5. Lars Jensen Torn født 1745.

Lars Jensen Torn

er født 1746 i Ø. Sundby, søn af Fæstegårdmand Jens Nielsen Torn og hustru Kirsten Rasmusdatter. Han døde 1809 og blev begravet den 16. April.

Lars Jensen Torn var Fæstegårdmand og senere selvejergårdmand på " Thornhøjgård " i Øster Sundby Nr. Tranders Sogn, Fleskum Herred.

Han blev gift den 4. oktober 1778 i Nørre Tranders kirke med Ane Andersdatter:

I ægteskabet var børnene:

1. Kirsten Larsdatter Torn født 1779, døbt d. 15 september.
2. Søren Larsen Torn født 1782, døbt d. 20 Januar.
3. Karen Larsdatter Torn født 1784, døbt d. 1. februar.
4. Maren Larsdatter Torn født 1789, døbt d. 8. februar.

Alle børnene er født i Øster Sundby, Nr. Tranders sogn, Fleskum Herred.

Søren Larsen Torn

er født 1782 i Øster Sundby, søn af Fæstegårdmand og senere selvejergårdmand Lars Jensen Torn og hustru Ane Andersdatter. Han døde som Aftagtsmand d. 30. august 1861. Søren Larsen Torn var Gårdmand i Øster Sundby, Nr. Tranders sogn. Han blev gift d. 18. oktober 1818 i Nr. Tranders med Kirsten Pedersdatter, der er født 1794 i Uttrup, Nr. Tranders sogn, datter af Peder Michelsen og hustru Ane Pedersdatter. Hun døde d. 15. april 1884 i Frejlev sogn, og blev begravet d. 20 april i Nr. Tranders.

I ægteskabet var børnene:

1. Ane Johanne Sørensdatter, født 1819, død samme år.
2. Lars Peter Sørensen, født 1820 d. 5. september.
3. Ane Johanne Sørensdatter, født d. 29. september 1823. D. 1824.
4. Andreas Sørensen, født d. 9. december 1824.
5. Dødfødt dreng d. 17. marts 1828.
6. Jens Sørensen, født d. 22. januar 1836.

Alle børnene er født i Nr. Tranders sogn, Fleskum Herred.

Sønnen Andreas Sørensen fik d. 29. december navnebevis til Andreas Thorn. Han overtog hjemmet, men solgte senere gården. Han købte Titlen " Kammerråd " og var gift 2 gange.

Jens Sørensen blev vejmand og boede i Drastrup.

Lars Peter Sørensen med tilnavnet Torn

er født d. 5. september 1820 i Nr. Tranders sogn, Fleskum Herred, søn af Gårdmand Søren Larsen Torn og hustru Kirsten Pedersdatter.

Lars Peter Sørensen var Gårdsmand i Drastrup, Frejlev sogn, Hornum Herred, og gift 2 gange.

Han blev gift første gang d. 16. april 1848 i Nr. Tranders kirke med Ane Marie Pedersdatter, der er født d. 12 februar 1820, datter af Gårdmand Peder Jensen Boelsmand og hustru Kirsten Jensdatter i Ø. Sundby. Hun døde d. 31. august 1850.

I ægteskabet var datteren:

Ane Johanne født ca. 1846.

Lars Peter Sørensen blev gift anden gang d. 20. November 1852 i Frejlev med Karen Marie Christensen, der er født d. 15. oktober 1828 i Frejlev sogn Hornum Herred, datter af Gårdmand Christen Jensen og hustru Maren Jensdatter.

I dette ægteskab var børnene:

1. Dødfødt dreng 1853.
2. Ane Marie Larsen Torn, født 23. januar 1855.
3. Maren Kirstine Larsen Torn, født d. 10. december 1857.
4. Kirsten Larsen Torn, født d. 10. april 1860.
5. Søren Martin Larsen Torn, født d. 11. august 1861.
6. Søren Christian Larsen Torn, født 21. november 1863.
7. Othilie Larsen Torn født d. 1. marts 1866.
8. Jens Christian Larsen Torn, født d. 10. december 1868.

Alle børnene er født i Frejlev sogn, Hornum Herred.

Lars Peter Sørensen Torn købte 1849 gården " Torngård " i Drastrup by, Frejlev sogn af gårdejer Niels Pedersen, for en købesum af 1850 rdl., hartkorn var 5 tdr., 2 fjdk., $\frac{1}{2}$ alb. og Mate. Nr. 5.

Lars Peter Sørensens Torns børn

- I Ane Johanne født 1846 gift med Gårdmand Anders Poulsen i Frejlev. I ægteskabet var børnene:
Ane Marie og Niels Poulsen.
- II Ane Marie født 23-1-1855, blev gift i Frejlev kirke d. 10-12-1880 med gårdmand Søren Christensen Veggerby, han døde i Gistrup 21-4-1937. Hun døde i Skørping 9-11-1948.
I ægteskabet var børnene:
1. Anna Marie f. 1881 i Biersted, gift med Grd. Viggo Juul
 2. Karen Marie f. 1883, gift med Maskinpasser Jens Chr. Mikkelsen.
 3. Laurette Kristine f. 1885, gift med Grd. Chresten M. Boelsmand.
 4. Maren f. 1887, gift med Grd. Peter M. Pedersen (Uldahl.)
 5. Lars Peter Torn Veggerby f. 20-2-1890. Grd. senere Cigarh. ugif
- III Maren Kirstine født 10-12-1857, blev gift i Frejlev 10-12-1880 med Kærtmager Niels Peter Jensen Mark, Vokslev. For dem og efterkommere henvises til blad 9 Slægten Mark.
- IV Kirstine født 10-4-1860, antagelig død som barn.
- V Sorine Martine født 11-8-1861, gift i Frejlev kirke 29-8-1890 med Lærer, senere Præst i Amerika og igen Lærer i Ebeltoft. Mads Christian Jensen. I ægteskabet er børnene: Aksel f. 1898 og Lydia f. 1901.
- VI Søren Christian Larsen Thorn født 21-11-1863, gift med Marie Veggerby Nørre Skovgård Farstrup, begge døde i Nibe.

VII Othilie født 1-3-1866, gift med Grd. Lars Chr. Larsen i Frejlev. Børn:

1. Ane Marie f. 28-4-1892, gift med Chresten Christensen Grd Vårst
2. Johan f. 3-7-1893, Grd. i Haals Vestergård, ugift.
3. Larsine Dorthoa f. 30-11-1895, gift m. Grd Chr. Emborg Fjeller.
4. Karen Larsine f. 31-1-1897, Læreinde i Sønderholm, ugift. d. 39.
5. Lars Chr. Larsen f. 5-4-1898, Grd. i Fjellerad gift med Edith. Othilies første mand Lars Chr. Larsen døde af Tyfus 1898. Hun blev senere gift med Niels Møller Jensen og de solgte Gården i Ferslev og købte Vestergård i Haals. Hun døde i Sønderholm 1938.

VIII Jens Thorn født 10-12-1868 fik hjemmet i Drastrup og blev gift med sin Kusine Margrethe Andrea Kirstine Jensen.

I ægteskabet er børnene:

1. Peder født 1902, Gravlev.
2. Margrethe født 20-1-1903, Vrejlev.
3. Andreas født 1904, Døstrup.
4. Kristian født 1905, Døstrup.
5. Johan født 1906, har hjemmet i Drastrup.
6. Carl Marinus født 1910, Drastrup.
7. Elvin født 1913, V. Hornum.
8. Søren Kastor født 1914, Skivum.
9. Kristine født 1916, Skibsted.

LIVSERINDRINGER

Efter egenhændig manuskript af Niels Peter Jensen Mark, i anledning af hans udnævnelse til Dannebrogsmænd 12. maj 1928. En afskrift er senere indsendt til De Kongelige Ordeners Historiograf.

Jeg er født i Klitgård Nørholm sogn Ålborg amt, Søn af fisker og bådejer Jens Pedersen (Mark) og hustru Dorthæa Kirstine Nielsdatter (Brams) den 22. september 1845. Samme år hjemmedøbt 8. oktober, fremstillet i kirken 28. december. Begyndte skolegang i Klitgård skole i forsommeren 1852. I 1853 begyndte jeg som vogterdreng og fortsatte dermed om somrene til konfirmationsalderen 1859-60 da blev jeg konfirmeret om foråret. Om vintrene var jeg stadig hjemme for at passe skolen, derefter tjente jeg ved landbruget til nytår 1862. Da kom jeg i hjul- og karetmagerlære hos Albertus Karlsen Drastrup pr. Ålborg, her arbejdede jeg så ved karetmagerriet til sidst i februar 1864; da min søsters mand Hollen Sørensen, som havde været med i slutningen af krigen 1848 nu blev indkaldt, og da han nødigt kunne undværes fra hjemmet som de et par år før havde fået bygget på en udlode, (udmark) tilbød jeg at gå i stedet for ham. Jeg fulgte så med ham til Ålborg på udskrivningskontoret og blev antaget. Dagen efter blev der lejet en vogn til at køre os til Randers, hvor vi kom den 2. marts. Vi overnattede der, for så dagen efter at tage med toget til Århus, hvorfra, så vidt jeg husker, vi kom med skib til Kallundborg, derfra med tog til København, hvor vi kom sent om aftenen. Men de københavnske borgere tog os med hjem og gav os gratis forplejning og natteleje. Den 4. marts meldte vi os på logiskibet i flådens leje.

Nogle dage derefter blev jeg udkommanderet med kanonjollen "Kolding" og fik nr. 22. Vi kom så ud og lå i Tre kroners havn nogen tid; vi var to joller "Kolding" og "Bogø". Vi blev af en damper slæbt gennem sund og bølter til Høruphavn, hvor vi fik station ved færgestedet på Kegnes. Herfra roede vi så patrullie hver nat, skiftevis til Nordpynten, Kegnes og Sønderborg, indtil våbenhvilen efter Dybøds fald.

Efter våbenhvilens udløb begyndte vi igen at ro patrullie. Den første nat da vi var henne ved Nordpynten af Kegnes og lige havde vendt, så vi bauerne blive tændt. Vi roede så af alle kræfter, og kom også tidligt nok til at bjerge nogle af vore infanterister, der var flygtet ud på pynten mellem Alssund og Høruphav. Vi roede så hen og fik dem ombord på dampkanonbådene, som lå ud for Alssund. Her så

vi en infanterist med en kugle gennem hovedet, efter at han var bragt ombord på dampkanonbåden.

Vi kom så til at ligge ved Bogø i Lillehølt, indtil "Kolding" blev kaldt hjem til København for at ligge op. Alle vi menige fra "Kolding" kom derefter ombord på linnieskibet "Skjold", til skibet lagde ind i flådens leje for at aftakles, og vi blev permitteret.

Jeg kom så tilbage til min læremester, og fik udlært i maj 1866. Jeg arbejdede så i Ålborg i 2 måneder.

Først i juli rejste jeg til Thisted i Thy, hvor jeg fik en god plads. Jeg fik lov til at lave alt på egen hånd, hvilket er den bedste måde at lære på, for hvem som har medfødte evner dertil. Jeg var i Thisted til julen 1867.

I vinteren 1868 arbejdede jeg hos karetmager Jensen Nibe, til jeg om foråret skulle aftjene min værnepligt ved søværnet. Jeg blev udtaget til at gå bud for chefen på hvervningskontoret, mellem kontoret og logiskibet eller minnisteriet og marineministeren.

Da kongeskibet "Slesvig" lagde ud blev jeg udkommanderet dermed og udtaget til officersoppasser. Dette var en meget interessant tjeneste. Vi var i Rusland for at hilse på storfyrsten og storfyrstinde Dagmar. Vi lå i Petersborg i 11 dage, medens kongefamillien var på Petershof. Vi havde landlov nogle gange. En dag fik jeg ordre af premierløjtnant Suensen til at klæde mig på og følge med ham og premierløjtnant Gad. Det var en dejlig tur. Vi kørte rundt i Petersborg og så på seværdigheder. Vi var således inde at se på Peter den Stores modeller til den russiske flåde, og et museum hvor der var en hel kunstværker, udgravet i Herkulanum og Pompeji. Sidst var vi inde i en meget stor kirke, hvori der var mange seværdigheder. Vi var også udenpå, hvor vi gik over et langt stykke, inden vi kom til tårnet, der var meget højt, og havde flere stakværk med søjler, hvor vi kunne gå indenfor og se ud over Petersborg. Til vejviser havde vi en aron, der var kaptajn i den russiske flåde. Men her kunne han ikke følge os længere, han blev svimmel. Men vore officerer fortsatte opster så langt vi kunne komme. Forøvrigt et par dygtige og meget linke officerer. Et priseligt træk så jeg af næstkommanderende, en ung vi lå i havn og tog proviant ombord, medens han var i land. Vi havde tabt en flæsketønde, der var gået til bunds, og dette blev kaldt ham ligesom han kom ombord. Han spurgte så de faste nyboder om, om der var en af dem, der kunne gå ned og stikke en ende på

den. Men ingen meldte sig. Han sendte så mandskabet ned at spise, eller skaffe som det hedder. Jeg ville gerne undvære et måltid mad for at se, hvad han ville gøre, og jeg blev på dækket. Næstkommanderende gik ned og tog sit tøj af, og kom så ud og tog enden af en oppullet line, gik ned og slog et halvstik om hver ende af tøndens, og gjorde enden fast ved linen der gik op i skibet. Da mandskabet var færdig med at skaffe, sagde han til underofficeren: "Nu kan i hale tøndens op".

Da vi sejlede hjem, var vi i Tyskland og hente dronning Louise, der var rejst over land fra Rusland. Senere var vi et par gange i Sverige, en gang med den svenske konge; og en gang i Århus med vor konge, der skulle til lejren.

Jeg lærte på disse ture at elske vor danske kongefamilie.

Efter at "Slesvig" var lagt ind i flådens leje, kom jeg ombord i en dampkanonbåd, der lå på reddens mellem København og Trekroner. Derfra blev jeg så siden permitteret.

Efter at jeg var kommen hjem, kom jeg til at arbejde hos min læreremester, og var der til om foråret; så rejste jeg til mit hjem i Klitgård og lavede værktøj, og hvad der ellers var at få.

I september 1864 købte jeg et hus med lidt jord af en gammel hjulmand i Vokslev, og her har jeg boet siden. Året efter flyttede jeg huset op på den højeste plads på jorden. Nu havde jeg et dejligt værksted, og god plads til træoplæg, hvilket ikke var tilfældet i det gamle hus, hvor der var meget fugtigt.

DERefter fik jeg ret godt med arbejde, særligt fra Nibe. Allerede i 1873 kunne jeg begynde at holde en mand til hjælp. Om foråret var jeg en tur på højskole. Men jeg fik kun tid til at være der en måned, for nu fik jeg stadig mere arbejde, men fortjenesten var lille. Der skulde en dygtig mand til, ved almindeligt jævnt arbejde, at tjene 2½-3 kr. om dagen, skønt vi arbejder fra kl. 5 morgen til kl. 8 aften; med ½ time til frokost, en time til middag og ½ time til eftermiddagsmellemmad, en ti timers arbejdsdag. Jeg havde en søster til at holde hus for mig. Hun tjente sin løn ved at sy for fremmede, så udgifterne var ikke store. Allerede 1875 måtte jeg have en stor reparation på huset, da der var gået svamp i gulvene, og enkelte steder var det gået op i bjælkene. Jeg havde en lille kælder, så der over havde svampene ikke kunnet få fat, andre steder var de helt rådne. Så jeg besluttede mig til at grave kælder under hele huset. Det

hjælp, siden har der ikke været svamp nogen steder.

Da jeg allerede dengang havde to mand til hjælp, byggede jeg tre fag til, for at udvide værkstedet. Men det blev næsten dyrere, end da jeg byggede huset på otte fag. Men det gik da, for jeg fik stadig mere arbejde, idet jeg påtog mig at lave alt, hvad der hørte til karetmagerfaget. Så nu kom jeg til at lave lukkede vogne til at slåned både for og agter, samt dagvogne med nedløbsvinduer rundt om.

Den 10. december 1880, blev jeg gift med Kjerstine Larsen (Torn) datter af gårdejer Lars Peter Larsen (Torn) i Drastrup pr. Ålborg. Den 9. november 1881 fødtes vor ældste søn, og den 24 februar 1903 vor yngste. Vi har haft ti børn, seks drenge og fire piger, men den anden dreng døde inden ti uger, så vi har ni børn.

I første halvdel af firserne begyndte en krigetid, som varede ved til 1907 for karetmagernes vedkommende, da fik vi først priserne op det de havde været i attenhundredeog-halvfjerserne. I denne periode var der ikke mere at bestille i værkstedet, end jeg selv kunne udføre, så det blev drøje tider. Men da min kone fra sit hjem havde fået 5500 kr., en hest, en ko og et får begyndte jeg at købe jord, skønt der ikke var meget at få nærmere end to km, herfra, og så var det endda hede, hvoraf det meste lå i lyng. Men vi kunne avle rug til brød, avle kartofler og få mælk fra køerne. Og den tid børnene kunne få ud over skoletiden, hjalp de til både hjemme og i marken. Men tiden var alligevel streng at komme igennem. Børnene kunne ikke få mere end de allernødvendigste tøj, de skulle bruge, der kunne ikke blive noget at give dem i løn.

Jeg havde hvert år bjerget hø i Restrup enge. Og ved en udstykning i 1907, købte jeg fem td. land tueeng. Jeg skulle betale 300 kr., og give en obligation, der skulle afdrages med 300 kr. årligt.

Men da det stadig kneb med at få pengene til at slå til, måtte jeg stadig tage på kredit og låne hvor jeg kunne. Jeg lånte 600 kr. af vor ældste søn, der havde plads i Svenstrup, som gartner. Jeg havde kreditforeningslån i huset i Vokslev, hvor vi bor, og sparekasselån i de hedeparseller jeg havde købt. Jeg havde således førstprioritetslån på 6500 kr.. Jeg besluttede meg til at udstede en anden prioritetsobligation til børnene, så de fik 800 kr. hver, ialt 7200 kr. på 4 %, således at hver af børnene fik 400 kr. udbetalt, når de var 27 år, den ældste var nemlig 27 år da obligationen blev oprettet. Eftersom børnene fyldte 27 år, og ikke krævede pengene udbetalt, skulle de have resten af det forfaldne beløb. Iøvrigt skulle kapitalen stå uopsagt, uden renter, til den sidste, enten

min kone eller jeg døde. Men blev ejendommen solgt, skulle kapitalen indsættes i et pængeinstitut. Hermed mente jeg, at børnene var sikret et højskoleophold, hvis de ikke forinden selv, havde kunnet tjene til det. Jeg selv var sikret, at mulige kreditorer lod mig sidde ved ejendommen, til jeg kunne betale, hvilket nu er sket. Hertil har hjulpet, at jeg med hædersgaven har kunnet betale 100 kr. ud om året siden 1914 ialt 1500 kr..

Niels Peter Jensen Mark.

Det var i foråret 1848 rygtet løb gennem Danmark, at slaverne i Rensborg var brudt ud, og drog hærgende og plyndrende op gennem jylland, I Fiskerlejet Klitgård var beboerne, som i andre byer, samlet for at tale om hvordan man kunde værgе sig. Hver mand mødte med et forsvarsvåben. Det blev mange forskellige slags: Geværer, Pistoler, Huggertter og Sabler. Forker og Høbler, der blev rettet lige ud med spidsen, Og da man fra fjorden gik op på bakken for at se, hvor nær slaverne var nået med deres Ildspåsettelse, fulgte den 3 årige Niels med, bevæbnet med en strygestik på 15 tommer i hånden; den passede til hans årgang og størrelse.

Oppe på bakken var der dog intet at se, af det man frygtede. Der blev sat Vagtposter , og de øvrige gik hjem igen.

Der gik nogle dage, og man blev klar over, at det var falsk alarm, og efterhånden faldt sindene noget til ro.

Senere på året kom krigen. Lillejuleaften, 8 år senere, løb Niels og legede med jævnaldrende nede ved fjorden. Hjemme var der ikke noget der tydede på, at det var juleaften i morgen. Mor gik så be- drøvet omkring. For nogle dage siden var far, sammen med andre Fis- kere roet ud på fiskeri, og var ikke kommen igen og isen dækkede mere og mere, I de små Fiskerhjem var man bekymrede. Havde mænden- de sat livet til ? Bådene kunde være kængret ude på dybet, og i de tunge træskostøvler og vadmelstøjet gennemblødt af det iskolde vand, var der næsten ikke mulighed for at bjerge sig i land. Nu og da så Niels ud over fjorden. Hvad var det han så der langt ude ? Jo, det var far og de andre. De gik bagefter hinanden. To og to havde de b bundet et langt steg under armene. Hvis den forreste skulde komme ud på tynd is eller falde i en våge, kunde den bageste, ved hjælp af det lange træ , havde mulighed for at hjælpe ham op. Niels slap hvad han havde i hænderne og løb hjem og fortalte mor:" Nu kommer far." Snart kom Mor igang med sit arbejde; Nu gik det så let. Og så blev det jul.

Fra Niels var 7 år til Konfirmationen, var han hver sommer ude at tjene som vogterdreng, om vinteren var han altid hjemme for at gå i skole. Det første år hos Lars Remmen ude ved Store Restrup Enge, og han blev sendt ud i Engene med en flok kreaturer. En dag da

dyrene gik og græssede i nærheden af noget, der blev kaldt den store Tagdam, fandt Niels noget usædvanligt blødt græs, som han syntes var så dejligt at tage på og plukke. Han fik da hånden ind under en lang kold orm. Han holdt hånden op, og ormen hang roligt over hånden. Den var rødbrun og havde en lys siksaklinie på ryggen. Den gled så ned på jorden og forsvandt. Han var ikke dengang klar over, at det var en giftig Hugorm. Den gjorde ham intet. (Der er noget der hedder Englevagt.)

Mange år efter købte Niels 5 tdr. land Tørvemose af det område, hvor han fik hånden under Hugormen. Der var stadig rødbrune Hugorme der. Under første Verdenskrig 1914 - 18 gravede han tørv der, som han solgte, for en stor del i Aalborg. Det hjalp ham ud af mange års økonomiske vanskeligheder.

Konfirmationsforberedelsen fik Evighedsbetydning for ham, idet han kom til en levende tro på sin personlige frelser Jesus Kristus. Efter Konfirmationen tjente han ved landbruget til han blev 16 år. Det år han var blevet 16, var han nogle dage før jul med sin far i båd til Aalborg. Det blev dårligt vejr, og de blev der nogle dage. Så en dag sagde hans far: "Nu vil vi hjem, nu får vi vinter." Der var dengang ingen bro over fjorden. Der var spændt nogle tov over fjorden, og ved at tage fat i et af dem kunde man varpe sig over i båden. På Nr. Sundby siden stod nogle Fiskere, de sagde: "Det går ikke Jens Mark, vejret er alt for strengt." "Jo," svarede han, "når vi kommer lidt ud, gir jeg sejl, og så med Guds Hjælp er vi snart hjemme." De fik sejlene sat, Niels skulde holde linerne og han fik besked på øjeblikkelig at udføre, hvad ordre der blev givet, enten rykke eller fire, Det blæste en bidende kold østenvind med frost. Niels sad med de bare hænder, der snurrede af spænding og varme, Der var givet for meget sejl, og hans far der sad ved roret, sagde: "Tag Falsken ned." Det var hurtigt gjort; men det andet sejl kunde han ikke tage ned alene, De var nu kommet ud på dybet, og farten blev større og større. De fløj fra bølgetop til bølgetop. Engang kom de så langt over, at bølgen løftede roret op af sine hængsler. I et nu havde Jens Mark det på plads igen. Men sekunder efter var de igen over en bølgetop, og da forsvandt roret. Det så ud, som Jens Mark var forberedt på det, han greb en åre, og stak den bagud

for at styre med den. Men den gik samme vej som roret. Nu greb han den sidste åre, og idet han stak den i vandet, sagde han højt og tydeligt: "Tak." Senere forstod Niels, at det var en tak til Gud, Jens havde med årene mærket bunden. De var ovre dybet og faren var ovre, DE var også kommet i læ under Egholm. De fik sejlet ned, og måtte så stage sig til Klitgård langs stranden. Det var en slidsom tur, at komme hjem, Dagen efter blev Niels sendt langs stranden ind til Hasseris, for at søge efter årene og roret. Han fandt ingen af delene, men fangede en såret and, som han tog med hjem. Den kunde da spises.

Her skal fortælles om en anden sejltur, den var Niels ikke med på, men den fortæller noget om fiskernes liv dengang.

Jens Mark og hans makker Knud, var sejlet op under Attrup for at fange Flynder. Det gik godt, og de blev ved længe. De bestemte sig omsider til at sejle hjem med Flynderne. Men isen var blevet så tyk at de ikke kunde sejle, Jens måtte sætte sig på knæerne i forstavnen og hugge isen i stykker med en økse, og Knud sørgede for at holde båden frem mod isen. De kom næsten ingen vejne. Knud var ved helt at opgive og sagde: "Vi kommer aldrig hjem, vi kan lige så godt sætte os til at dø her." "Det har vi ikke lov til, sagde Jens. Her længere fremme, ligger der en båd med Kahyt. Kan vi komme derhen, kan vi blive der til det bliver lyst, "Ja men den Kahyt er jo låset" sagde Knud. "Så kan jeg brække den op med en spids af ankeret" sagde Jens. "Så kommer vi i Tugthuset for indbrud," sagde Knud. "Nej vi gør ikke," sagde Jens, "når vi er i nød bliver vi ikke straffet for det, og desuden kender jeg bådens øjer."

DE kom nu slet ikke hen til båden med Kahyt, men til et åløb, hvor der ingen is var. De kom i land, og gik så efter et lys, og kom til et hus og gik ind der. Jens spurgte manden om de måtte være der natten over. "Det kan i ikke," sagde manden, "vi har gæster!" "Må vi så ikke sidde på en stol her ved kakkelovnen?" spurgte Jens. "Jo, det var synd at forbyde nogen" sagde manden. Jens gav sig til at snakke og sagde: "Jeg er ellers født i Bislev og hedder Jens Mark." "Er du fra Bislev og hedder Jens Mark?" spurgte manden. "Kender du så en mand der hedder Niels Mark?" "Jo der er min bror," sagde Jens. "Ham har jeg boet hos en vinter, jeg var syg, og det vilde han ikke have noget for. I kan godt blive her i nat. Vor gæster kan være hos vor nabo. I morgen har jeg en Sag på Skerpinggård. Så snart jeg kan

få den ordnet, skal jeg komme og køre jer og jeres flynder til Nr. Sundby, så i kan få dem solgt og I kan komme hjem.
(Kast dit brød på vandet, og du skal finde det siden efter)

Niels havde en m~~ø~~bror der var møllebygger, og der var flere møllebyggere i hans mors slægt. Niels var med sin far i Aalborg hos en møllebygger, for om muligt at komme i lære der. Men møllebyggeren frarådede det. Han var allerede dengang klar over at faget vilde gå tilbage. Han tilrådede Niels at komme i Karetmagerlære, da det fag havde god og lønnet beskæftigelse, og nok vilde blive ved fremover. (Det gik også vel til Kristen begyndte efter 1880)

Da Niels var over de 90, sad han en dag og fortalte om tiden som Karetmagerlærling i Drastrup. Han havde gode kræfter og anlæg for faget, og kom snart til at kappes med Mesters søn, der var kommet i lære et år før Niels.

Om søndagen gik han ofte hen til Skalborgsmedens lærling for at prøve kræfter med dem; løfte ambolten og lignende. Mange gange har jeg sat m~~å~~g i grøften, fortæller han, taget mine strømper af vendt dem, og pillet lus af. Jeg sov hos en Københavnersvend, der havde så mange lus, så jeg fik rigeligt af dem.

Der er før fortalt om betydningen af Nielses Konfirmationsforbedelser. Hele sit liv var han en flittig Kirkegænger og Altermæst. Nu vil vi lade ham selv fortælle.

Dengang havde præsten i Sønderholm - Frejlev også Nørholm Kirke. Når der havde været Altermæst i Frejlev om formiddagen, kørte Præsten derfra til Nørholm. Jeg gik i den tid til Alters i Frejlev, og efter Gudstjenesten spurgte jeg Præsten, om jeg måtte sidde ved siden af Kusken til Nørholm. Jeg vilde så til mit hjem i Klitgård og blive der resten af dagen. Præsten bød mig altid at sidde hos ham, og på turen tog han sin madpakke frem og delte den med mig. Han vidste godt at man ikke spiste noget hjemme, før man gik til Alters. Der mødte man fastende. Om eftermiddagen var jeg så i mit hjem, og gik tilbage til Drastrup om aftenen.

En dag sidst i Februar 1864 kom min far og min svoger ind til mig i værkstedet i min læreplads i Drastrup, min svoger skulde give møde ved flåden for at deltage i Krigen mod Tyskland; min søster og han havde en landejendom i Veggerby, han havde været med i slutningen af treårskrigen, og var ked af at skulle afsted. Jeg sagde så: Jeg kan jo gå for dig. Jeg lagde høvlen fra mig og fulgte med ham og min far til udskrivningskontoret i Aalborg og blev antaget. Vi gik så til Klitgård, hvor jeg sagde forvel til min mor, og igen til Aalborg. I København kom jeg med en Kanonbåd, der blev udstationeret ved Als. Vi var 22 mand om bord. Jeg havde Nr. 22, forøvrigt det eneste nummer jeg kan huske fra Krigen, og de senere numre jeg havde under min Værnepligt. Om natten roede vi Patrullie, om dagen var vi i land, for at sove, spise og holde Våbenøvelse. En dag vi havde fri, gik jeg en tur mellem nogle banker og skrænter ved Kroen, pludselig hørte jeg et menneske komme løbende bag ved mig, det var en pige fra Kroen. Hun var bange. Jeg så nu, at det var vor løjtnant, der var efter hende, han var et asen efter Kvindfolk. Anna slog hænderne ned på mine skuldre og sagde: "Aah 22." Jeg sagde så frejdigt jeg kunde: Løjtnanten gør såmænd ikke dig noget, samtidig så jeg på Løjtnanten med et blik som jeg vilde æde ham, og med en snerren vendte han om og forsvandt. Jeg vilde så se efter Anna, men da var hun løbet en anden vej og var snart ved Kroen, det var den sidste dag vi var der, jeg så aldrig Anna mere.

I den tid vi var boende på Kroen, talte vi ofte med folkene der om Krigen og deres indstilling dertil, ved en sådan lejlighed sagde ovennævnte Anna: "Alle her er Tysksinnede undtagen vor Præst, jeg er også Tysksindet." Når der var Gudstjeneste var vi altid i Kirke, det var klar Aandelig tale vi hørte, særlig var der en Præst hos hvem vi ikke tænkte på, at vi trængte til søvn efter nattens roning. Vi var ikke i noget slag, vi hørte kun kuglerne fløjte i luften over os når Tyskerne skød over på Als. Den dag Als blev taget, og vi på vor sædvanlige tur, var længst væk, så vi Baunerne blive tændt inde på øen, det betød at vi skulde ind og hjælpe til at forhindre Tyskerne i at gå i land. Komandoen lød: "Ro til". De fleste af mandskabet var trænedede Færgekarle, og vi havde aldrig

haft større fart på båden end den dag, men fløjet blev strøget inden vi nåede ind, Als var taget. Vi fik så nogle af vore Infanteristen ombord, de var flyttet ud på stranden, og vi roede bort med dem.

Efter Krigen stod jeg min læretid ud, og derefter arbejdede jeg en tid hos en Karetmager i Aalborg. En søndag morgen gik jeg en tur i gaderne, foran mig løb en lille pige, pæn og ren i sit søndagstøj, hun trallede og sang, hun havde en flaske i den ene hånd og penge i den anden, hun skulde hente Brændevin til sin far som skik og brug var, pludselig blev et vindue lukket op, pigen løb hovedet imod, faldt og flasken gik i stykker, grædende rejste pigen sig og sagde: "Nu får jeg klø af min far." En tanke kom til mig: Du kunde jo give hende den 25 øre til en flaske. En anden tanke: Hvad vilde en Afholdsmand sige? Jeg hjalp ikke barnet. Det er ikke altid den der betænker sig længe der vælger det bedste.

Om arbejdet i min Svendetid i Thisted i Thy er der fortalt før. Man havde i Thisted en bestemmelse hvorefter alle unge mænd skulde melde sig til et lokalt Brandkorps, eller betale en bøde. Jeg meldte mig, men det havde været billigere for mig at betale bøden. Jeg var i Korpsset sammen med en del andre unge. Der blev holdt Dans og udflugter med pigerne og det kostede jo altid penge. Det skete jo der var slagsmål, og jeg blev angrebet, men jeg havde gode kræfter og fik ikke klø, og gav ikke andre klø. Der blev også drukket spiritus, men for mig var det ligegyldigt enten jeg drak spiritus eller mælk.

I den tid jeg aftjente min værnepligt, var jeg bud mellem Skibet, Marineministeriet og Hvervningskontoret, daværende Marineninister var Admiral Svensen, når jeg kom hilste han altid: Goddag søn, hvordan har vi det ombord. Jeg fortalte så hvordan det stod til. På Hvervningskontoret hjalp jeg undertiden Underofficererne med at konferere bøger, der var Officerer med ualmindelig god Håndskrift og de kunde lægge flere rækker tal sammen samtidig. En dag sagde Arsessoren til mig! Kunde du ikke tænke dig at lade dig Hverve til en 3 års tur til Vestindien, så har du mulighed for at komme hjem som forvalter, ihvertfald kan jeg love dig at blive Skriver.

Jeg turde ikke, jeg var bange for at jeg ikke kunde klare det skriftlige på lige fod med underofficererne. Jeg fortrød det senere. Min ældste søster boede i København, og da jeg var færdig med min værnepligt vilde hun have mig til at blive der, og gik hen til en Karetmager der tilbød hende at jeg kunde få arbejde der. Men jeg har nu aldrig villet have Kvindfolk til at bestemme hvad jeg skulde, jeg rejste hjem til Klitgård.

I 1869 købte jeg hus med Værksted i Vokslev, snart blev der fremgang og jeg fik brug for Svende og Lærlinge, det var i den tid der blev lagret mange Stadsfjedervogne, Bønderne havde råd til at købe dem. I 1880 blev jeg gift, I løbet af tre fire år begyndte en Krigstid for Landbruget. Jeg blev dårligere og dårligere stillet, i hele den tid var 9 børn vokset op, mere end 25 år. Efterhånden som jernbanerne blev anlagt, blev der mindre Kørsel for Vognmændene, Dagvognene blev overflødige, Vognmændene solgte deres overflødige arbejdsvogne til Landmændene, Stadsfjedervognene blev aldrig slidt op. Engang var jeg med en Landmand til Binsemarked i Aalborg, han købte ind i Hotel Phoenix Gård, medens han fik hestene spændt fra kom jeg til at se på de nærmeste vogne, jeg kunde straks se at jeg havde lavet dem, Gården var fuld af vogne, jeg gik dem efter og kunde se at jeg havde lavet dem alle, undtagen Hotellets egne vogne. (Der er ingen tvivl om at denne dag gav ham en indre oprejsning for mange nederlag.) En af vognene findes nu på Nationalmuseet i København.

Som nævnt i sine erindringer, havde far købt jord og drev landbrug for at skaffe brød til de mange munde i hjemmet. Det gik da, men ikke godt; Far var ikke landmand, han havde i 1907 købt 5 Tdr. land i Restrup Enge for at have hø til kørerne, det viste sig at der var gode tørvejord der, og under første Verdenskrig 1914 - 18 lavede vi tørv hvert år, mange tørv kørte vi til Hasseris Villakvarter og solgte, vi havde en hest og købte en mere for at kunne levere tørvene, det hjalp altsammen til at far fik betalt ud på sin gæld og kom ud af den værste fattigdom, i økonomisk henseende kom vi mere på lige fod med andre mennesker. Da far var 80 år og mor 68 søgte de og fik aldersrente, mine brødre havde overtaget jorden ved Råhøj, og jeg overtog Værkstedet og i 1929 huset her og Restrup Enge. D

Den 10 December 1930 havde mor og far Guldbryllup, de blev vækket af egnens musikere om morgenen. En af Musikerne sagde til far: Hvad har du så nået de mange år du har levet. Far svarede: Jeg skulle vel have opnået det at have et ærligt og uplettet navn.

Mor og far var tro Kirkefolk, i Kirken og ved deres daglige fælles aftenbøn Fædevor hentede de hjælp, trøst og styrke gennem hele deres ægteskab. Far fortalte mig hvordan han sine Konfirmationsforberedelser altid havde en levende tro på sin Frelser Jesus Kristus, og at mor havde sagt til ham at hun var glad for at han havde hjulpet hende fremad i Gudsforholdet. Mange gange var kampen for det daglige brød så hård at gudslivet ligesom kom i anden række, men efter Guldbryllupet kom det igen frem, nu som det første det drejede sig om. Han har skrevet således:

Kære Børn.

Efter at mor og jeg har holdt Guldbryllup, har vi stadig, aften og morgen læst fire Salmer:

1. Den yndigste Rose er funden.
2. Kærlighed er Lysets Kilde.
3. Dejlig er den Himmel blå.
4. Tak for al din Fødselsglæde.

Derefter en bøn:

Kærlige Fader som evigt regerer, Himmel og Jord ved dit Almagts Ord, hjælp os med Helligånden, så vi altid i Hjertet kan bevare, Troen Håbet og Kærligheden til din elskede enbårne Søn, Jesus Kristus vor Frelser. Thi da forvist skal Nåde og Salighed evig tilsidst vi finde hos Frelseren Jesus Kristus

Da farbror Kresten ca 1870 rejste til Amerika gav far ham sit Nye Testamente og sagde: Når man er ene blandt fremmede, er det godt at have en god bog at læse i, jeg kender ingen bedre end Ny Testamente, og deri særligt de fire Evangelier. Farbror Kresten skrev senere hjem til faster Stine at Ny Testamente og Ordene Niels havde sagt ved afskeden fik til følge at han var kommet til at tænke på sit Gudsforhold, det havde han ikke gjort før.

Tildragelsen fra 1870 var vel medvirkende til at mor og far efter Guldbryllupet i 1930, gav hver af de da fødte børnebørn et Ny Testamente med Ordene fra Johs. 3.16 skrevet på første blad: Thi således elskede Gud verden, at han gav sin søn den enebårne, for

at hver den som tror på ham, ikke skal fortabes, men have et evigt liv.

Der var en stille Fred over deres sidste år, ofte sad de med hinanden i hånden, mor var så plaget af ledegigt. Far var meget tunghør. Mor kom på hospitalet for en øjensygdom, en Lungebetændelse stødte til, der hørtes et Fadervor fra mor. Feberen og uklarheden kom og livet ebbede ud. Hun havde gjort hvad hun kunde. Hun har været en god mor.F

Far var oppe som sædvanlig dagen før han døde, kræfterne begyndte at tage af, han så på mig og sagde: Jeg tænker på Jesus. Puls-slag og åndedræt blev svagere, nogle timer efter var han død, næt a af dagen.

FÆSTEBREVE OG

AFTÆGTSBESTEMMELSER

Min tipoldefar Chresten Hansen Mark fik fæstebrev på en gård i Byrsted, Veggerby sogn, Hornum herred under hovedgården Pandum. Fæstebrevet der er dateret 8-1-1756 er indført i Lundbæk- Pandum fæsteprotokol, og lyder som følger:

Jeg Otto Henrich Juel, Friherre af Rysensten, Herre til Lundbæk, Pandum, Rammegård og Ulstrup, bekender at have stædt og fæstet, ligesom jeg herved stæder og fæster til Chresten Hansen Mark, den gård udi Veggerby Sogn Byrsted By, som Jens Dedensig haver beboet og sig frivilligt frasagt, haver anslagen i sidste Landmålings Matrikel Nr. 7. Hartkorn 5 Tdr. 3 Skp. 2 Album, Hvoraf han haver at svare alle Kongelige Skatter som er, og herefter bliver påbudt, samt årlig Landgilde 1 Rigsdaler, 1 Tdr. Rug, 1 Tdr. Byg, 2 Tdr. Havre og 1 Lispund Smør. Han giver sædvanlig Hoveri til Pandum ligesom hans formand gjort haver, holder husene i stand, og marken ikke til upligt bruger eller bruger lader, er mig og fuldmægtig hørig og lydlig, og iøvrigt retter sig efter lov og forandringer.

Lundbæk den 8. Januar 1756 O.H.Juel.

Chresten Hansen Mark afstod Gården til sin Søn Hans Christensen Mark i Året 1794, og i fæstebrevet er opført følgende Aftægt:

Hans Christensen Mark skal give sine gamle Forældre så længe de lever, fri underhold af mad og drikke ved hans eget Bord, samt fri husværelse, lys og ildebrændsel. Såfremt de kan forenes at blæve sammen, da skal fæsteren indrette et bekvemt værelse i Gården for sine Forældre og give dem årlig, begge så længe de lever, 2 Tdr. Rug, 2 Tdr. Byg samt føde og græsse 4 Får, som de udtager af Gården Hvoraf de nyder Ulden og Afkommet til deres egen fornødenhed, i hvilken henseende fæsteren også skal græsse Lammene om Sommeren. I sidste tilfælde skaffer fæsteren dem Lyng og Tørv, frit tilkøbt. Når en af dem, Chresten Mark eller Hustru, ved døden afgår, da nyder den efterlevende 1 Td. Rug og 2 Får, Og efter begges Død leveres fæsteren, Hvad der er udtaget af Gården: Et Skrin, 1 Rok, 2 Stole og en Seng med Klæder samt Fårene, hvoraf de 2 dog straks efter den enes Død. Fæsteren skal bekoste Forældrenes begravelse, når de ved Døden er afgået, om de ikke skulle efterlade Formue dertil.

Søren Pedersen Mark (Broder til min Bedstefader i Klitgård)
Købte 1814 sin Svigerfaders Gård "Nørgård" i Byrsted. Skødet er
dateret 29. September 1814, og indført i Hornum-Fleskum skøde og
pantebog Nr. 4 fol. 348 og lyder som følger:

Skøde.

Jeg underskrevne Anders Voergård, selvejergårdmand i Byrsted,
tilstår og vitterliggør, at have solgt og afhændet fra mig og ar-
vinger til Ungkarl Søren Pedersen Mark af Bislev, den selvejergård
i bemeldte Byrsted, Veggerby sogn, Hornum Herred, som jeg hidtil
har ejet og påboet, af Ager og Enge hartkorn 5 Tdr. og 1 Skp, med
de til Gården hørende Bygninger, besætning og avl, som er og altid
skal være brandforsikret, og aldrig må sælges til nogen Hovedgårds
complettering, eller til at gøre hoveri.

Det bemærkes, at der svares årligt 12 Sk. til Albæks ejer, så-
kaldte hovpenge.

Da køberen Søren Pedersen Mark i Bislev i dag har betalt mig
den, for bemeldte Gård og ejendomme, aftalte købesum 620 rdl. sølv
værdi 100 rdl. N.V., efter nugældende kurs, 375 rdl. lige med
1252 rdl. N.V., så hjemles ham samme for enhver mands tiltale.

Byrsted den 29. September 1814

Anders Pedersen Voergård.

Læst i retten for herreds ting, 29. September 1814 Anmærkning:
Gården er af sælgeren pantsat 13. Juni 1805, til enkekassen med
første prioritet for 620 rdl. D.C..

Søren Pedersen Mark var en velanset mand, der blev udnævnt til
Sognefoged. Han stod de alvorlige kriseår igennem, og fik ved den
ny matrikulering, Gården skyldsæt under matr. Nr. 2 i Byrsted for
gammel skat 35 rdl. 2 sk. og hartkorn 4 Tdr. 5 Skp. og 2½ album.

I 1847 overlod han Gården til en Svigersøn, Hans Christian Pe-
dersen, der den 14. Nov. 1847 blev gift med Datteren Ane Margrethe
Sørensdatter, hvorefter han gik på aftægt i Gården hos Svigersøn-
nen og Datteren.

Salgsskødet med Aftægtskontrakt, der er dateret den 20. September
1847 er indført i Hornum-Fleskum herreds skøde og pantebog Nr. 11.
fol. 571. og lyder i uddrag som følger:

Skøde.

Underskrevne Sognefoged Søren Pedersen Mark tilstår og herved vitterliggør, at have solgt, og fra mig og arvinger overdraget, til Hans Chr. Pedersen af Pindstrup, for tiden avlskarl i Kirkerterp. Min iboede i følge skøde, af 29. Sep. 1814 tilhørende Gård "Nørgård" kaldet i Byrsted Veggerby Sogn, forhen af hartkorn 5 Tdr. 1 Skp. nyt hartkorn 4 Tdr. 5 Skp. 2½ Alb, samt Gårdens besætning, ind- og udbo og inventarium af hvad navn nævnes kan, og som det forefindes med undtagelse af, hvad jeg har forbeholdt mig og forud udtaget. Næmlig en hunhoppe med føl, 1 sort arbejdsstud, 1. Chartol, 1 Klædekiste, 1. Madskab og min hustrus gangklæder. Iøvrigt på følgende vilkår.

Gården tiltrædes den 1. Oktober d. Å. , og står fra denne dato for køberens regning og risiko, og køberen betaler skatter og afgifter for siste halvdel af 1847, samt øvrige præstationer, og afgifter til kommunen fra 1. Oktober.

Køberen overtager og tilsværer den på Ejendommen hvilende gæld til enkekassen 62o rdl., og udsteder pantebrevforskrivning og udræder følgende aftagt:

Køberen giver mig og kone Else Andersdatter , sålænge vi lever husly og pleje i Gården, samt fornøden spise og drikke ved hans eget bord, så godt som han selv nyder det. Skulde min kone eller jeg ikke finde os fornøjede med at være i huset hos køberen, skal han være forpligtet til at indrette fornøden bolig i den ene ende af huset, 3 fag til stuer og 1. fag til køkken og ildsted med loft og senge og en bilægger kakkelovn, og til ophold levere os årlig: 4 Tdr. Rug, 3 Tdr. Byg, 4 Skp. Havre, 2 Lsp. Smør, 3 Lsp. Ost, 2 Lsp. Flæsk, ½ Lsp. Talgog hvis der holdes gæs, så 2 Gæs årlig, samt 2 Potter mælk daglig. 4 Får med yngel at fodre og græsse, 3o læs hedetørv, 2000 stk. skudtørv og 2 læs Lyng. Tilladelse til at brygge og bage, og karnet hvoraf 1o skp. Byg til malt, føres til og fra mølle, og befordre og 2 gange årligt til kirke og Alters. Når en af os dør, bortfalder 1 Td. Rug, og 1 Td. Byg, skal vi ønske at flytte fra Gården skal Aftægten leveres os, hvis vi bor indenfor sognets grænser, men afhentes hvis vi flytter andetsteds hen. Til sikkerhed for aftægten tager vi prioritet i den solgte Gård, næst 1 prioritet 62o Rdl., hvoraf dette skøde bliver pantebrev.

Køberen besøge vor begravelse anstændig og beholder derfor vor

Min oldefar Peder Christensen Mark født 1759 i Byrsted blev gift 1788 med Ane Sørensdatter der tjente hos Fruen på Lundbæk Baronesse Adeler som lovede de nygifte en Gård i Fæste, når der blev en ledig. Fruen døde 1789, men løftet blev holdt, nogen tid efter flyttede de ind i en Gårdi Bislev som er i slægtens Besiddelse endnu og kaldtes senere Markgården. Fæstebrevet, der er dateret den 3. April 1794 er indført i Lundbæk Fæsteprotokol Fol. 269 og lyder som følger:

" Fæstebrev "

På mit Herskabs vegne meddeles Peder Christensen Mark i Bislev herved lovlig Fæstebrev på den Gård, i Bislev Sogn og By på Lundbæk Gods, som Niels Nielsen tilforn beboede og som salig Fru Kammerherreinde Baronesse Adeler tilsagt bemeldte Peder Christensen Mark udi Fæste hvilken Gård, som står for Hartkorn, ny Landmålings Matrikkel Ager og Eng 6 Tdr. 4 Skp. 3 Fjd. 2 ⁶/₁₁ Album med al dens rette Tilliggende i Mark, Hede og By. Forannævnte Peder Christensen Mark da, i kraft af dette Fæstebrev, sin livstid må nyde, bruge og i Fæste beholde på følgende vilkår:

1. Han betaler de kgl. skatter og contributioner som er eller bliver til rette forfaldstider.
2. Ligeledes betaler og leveres den udi Jordebogen ansatte Landgilde til hver års Mortensdag med penge 1 Rigsd., 2 Mark, 1 Tdr. Rug, 1 Tdr. Byg, 2 Tdr. Havre, såfremt Herskabet ikke finder for godt at moderere.
3. Forrette hoveri til Lundbæk efter forordningen ligesom de øvrige hovbønder i Bislev.
4. Holder Gårdens bygninger, besætning og inventar som ved syn er ham overleveret udi forsvarlig stand.
5. Dyrker og behandler Gårdens jorder forsvarlig og intet deraf, eller af heden til upligt bruger eller af andre bruge lader.
6. Retter og forholder sig efter Lov og Anordninger, som han vedkommer, samt er sit Herskab og Fuldmægtig horig og lydige alt under dette Fæstes fortabelse.

For indfæstning at svare er fæsteren ikke alene fritaget, men endog af salig Fru Baronesse Adeler ved tiltrædelsen forstrækket med 50 Rigsdaler i penge, og siden året 1791 atter erholdt forstrækninger af Herskabet til 1 hest, samt endelig givet gavntre til vogn og

Plovredskaber.

Dette til Bekræftelse under min hånd og signet Lundbæk d. 3 April 1794. Gerlev.

Ligelydende original Fæstebrev har jeg modtaget og herved forpligter mig at opfylde i alle poster.

Lundbæk, den 18 Juni 1794. Peder Christensen.

Søren Pedersen Mark

er født 1790 i Bislev Sogn søn af fæstegårdmand Peder Christensen Mark og hustru Ane Sørensdatter, han døde 26-1-1872, 81 år som aftægtsmand hos svigersønnen Hans Pindstrup i Byrsted.

Søren Pedersen Mark var Gårdmand i Byrsted, han blev gift 20-11-1814 i Veggerby Kirke med Else Andersdatter født 1781 i "Nørgård" i Byrsted.

I ægteskabet var børnene:

1. Anders Sørensen Mark født 26-8-1815.
2. Søren Sørensen Mark født 10-10-1817 Læge Marks Far-Far.
3. Peder Sørensen Mark født 10-10-1817.
4. Niels Sørensen Mark født 26-1-1821.
5. Ane Margerthe Sørensen Mark født 24-5-1823.
6. Kirsten Sørensen Mark født 3-9-1825.

Søren Sørensen Mark

er født 10-10-1817 søn af Gårdmand Søren Pedersen Mark og hustru Else Andersdatter, han døde i Byrsted 1902.

Søren Sørensen Mark var Gårdmand i Byrsted, han blev gift 2-10-1846 med Ane Kirstine Jensen datter af Gårdmand Jens Jensen Hammer samme sted.

I ægteskabet var børnene.

1. Peder Sørensen Mark født 16-11-1846.
2. Jens Sørensen Mark født 1-7-1857 Blev Læge i Ø. Hornum og Læge Marks Far.

Niels Pedersen Mark

er født 1797 i Bislev som søn af Fæstegårdmand Peder Christensen Mark og hustru Ane Sørensdatter, og han døde den 22 Juni 1845, 48 år gammel. Niels Pedersen Mark var Fæstegårdmand i "Markgården" han blev gift den 19. December 1824 i Bislev Kirke med Pige Ane Marie Larsdatter f. 1806 Datter af Gårdmand Lars Christensen Porsborg.

I ægteskabet var børnene:

1. Anna Nielsen F. 13-3-1826.
2. Lars Peder Nielsen F. 24-10-1828.
3. Peder Nielsen F 2-11-1830.
4. Anders Nielsen F. 28-11-1833.
5. Jens Peder Nielsen F. 2-8-1836.
6. Hans Christian Nielsen F. 15-11-1839.
7. Maren Kirstine Nielsen F. 10-7-1842.

Niels Pedersen Mark fik Fæstebrev på sin Faders Gård efter dennes død 1828.

Ved Niels Pedersen Marks død 1845 benævnes han som Sognefoged, Lægdsmand og Gårdfæster. Enken Ane Marie Larsdatter fik bevilling til at hensidde i uskiftet Bo, så længe hun forblev i ugift stand. Hun giftede sig dog ikke igen, men drev selv Gården ved hjælp af børnene.

1873 blev der oprettet en Aftægtskontrakt imellem Enken Ane Marie Larsdatter og Sønnen Anders Nielsen Mark, og denne lyder som følger:

Aftægtskontrakt.

Imellem underskrevne Ane Marie Larsdatter, Enke efter afdøde Fæstegårdmand Niels Pedersen Mark af Bislev Markgård og min søn Anders Nielsen Mark af bemeldte Markgård.

Jeg Ane Marie Larsdatter tilstår herved: At da min søn Anders Nielsen Mark har afkøbt Godsejeren min iboende Fæstegård Matricel Nr. 13 udstykket fra Bislev By beliggende i Bislev Sogn, Hornum Herred, Aalborg Amt, af Ager og Eng Hartkorn 5 Tønder, 2 Skæpper, $\frac{1}{2}$ Album under Lundbæk Fæstegård, så frasiger jeg mig min Fæsteret til fornævnte Gård med Besætning og Inventarium til fordel for bemeldte min søn, hvem jeg har udset til at skulle eje Gården efter mig, imod at han og efterkommende Ejere af samme opfylder følgende imellem os indgåede Aftægtskontrakt.

1.

Fornævnte min søn Anders Nielsen Mark tilpligtes til at give mig frie huslye, pleje og kost i hans egen bopæl og ved hans eget bord, eller istedetfor skal han være forpligtet til, til St. Hansdag dette år at bygge for sin regning og indrette 3 Fag Grundmur i den østlige Ende af Gårdens Våningshus til en bekvem og passende Aftægtsbolig for mig, nemlig Halvdelen af de to vestlige Fag af disse til en stue af samme størrelse som den af mig benyttes. (Den anden Halvdel af disse tvende Fag beholder Ejeren Brugten og Nyttens af, og vedkommer ikke mig.) Denne stue skal være forsynet med en Kækkelovn, et Sengested, Bord og Stole, de fornødne Døre og Vinduer, gibset Loft og Gulv af sammenføjede Gulvfjæl. Det østlige Fag skal indrettes til Kjøkken, med Arnested, Skorsten helt igennem Huset, Bryggers, Bageovn til 3 Skpr. Kornes Størrelse, et lille Spisekammer, Gulv af heelbrændte Muursten og Loft af sammenføjede Fyrrefjele, forsynet med de fornødne Døre og Vinduer med opgang til Aftægtsboligens Loft, hvor der skal indrettes Plads til Opbevaring af mit Ildebrændsel. Alt således som jeg ønsker, forsvarligt og godt, for hans egen Regning. Ligesom denne Bolig i hvilken jeg reserverede mig fri Bopæl sålænge jeg lever, af min Søn og efterkommende Ejere af Gården forsvarlig vedligeholdes. - Jeg forbeholder mig frie Adgang til Gården og dens Brønd.

2.

Når jeg flytter ind i fornævnte min Aftægtsbolig forbeholder jeg mig at udtage Sengeklæder, Linned, Bohave, Kjøkkentøj og andre mine Løsøre ved Gården hvad jeg behøver til Brug og Afbenyttelse så længe jeg lever. Men efter min dødelige Afgang skal mine Gangklæder mit Linned og dens dens Sengs Klæder som jeg har udtaget til Afbenyttelse i min Aftægtsbolig, deles med et lige stort Beløb imellem mine tre Døtre eller deres Arvinger, som deres Ejendom. Alt øvrigt af hvad Navn nævnes kan, som jeg ved min Død efterlader mig, skal tilhøre fornævnte min Søn Anders Nielsen Mark eller Gårdens til den Tid værende Ejer, eller disses Arvinger, som fuldkommen Ejendom, imod at Gårdens Ejer besørger og bekoster min anstændige begravelse efter Skik og Brug i Sognet.

3.

Til min Underholdning og Fornødenheder skal min Søn eller efterkommende Ejer af Gården være forpligtet til at levere mig uden betaling Årligt: 2 Tdr. 4 Skp. Rug 1 Td. Byg, 6 Skp. Malt, 1 Td. Kartofler 2 Lispund, 4 Pund Smør, 2 Lispund Ost, 2 Lispund Flæk, 4 Pund Svinefedt, 3 Lispund Fårekjød, 40 Stk. ferske Flyndere, 40 Stk ferske Sild, såfremt Sildefiskeriet vedbliver at trives i Nibe $\frac{1}{2}$ Skp. Salt, 1 Æll Æg, 25 Stk. Grønkål, $\frac{1}{2}$ Skp. gule Koge Ærter, 12 Stk. Hvidkålshoveder, 3 Stk. unge Ånder, 12 Pund Tællelys, Græs og Foder til eet Får i Ejersens Fåreflok, 3 Pund Uld, 8 Pund Hør, 6 Pund Tvist og 12 Rigsbankdaler i Penge.

Til Ildebrændsel: $\frac{1}{2}$ Favn Bøgebrænde, $\frac{1}{2}$ Læs Lyng 10.000 Stk. Skudtørhv hvoraf Halvdelen skal være æltede Tørhv, hvis sådanne Tørhv tilberedes ved Gården. Hvad enten jeg vedblivende spiser ved Ejersens eget Bord, eller nyder min fulde Aftag i min Aftægtsbolig skal årligt leveres mig frit på min Aftægtsbolig, 12 Pund Tællelys, Græs og Foder til et Får, 3 Pund Uld, 8 Pund Hør, 6 Pund Tvist, 12 Rbd. i Penge og fornødent Ildebrændsel for at opvarme min Aftægtsstue. Kornet, Maltet og Pengebeløbet leveres og betales mig den 1. Maj og 1. November hvert år, hvergang med det halve. Smørret i 4 Terminer Årligt, 1. Februar, 1. Maj, 1. August, 1. November, hvergang med 9 Pund, Kartofler, Ost, Flæk, Fårekjød, Salt, Grønkål, Ærter, Hvidkål, Lys, Hør, og Tvist leveres mig til 1. November ligesom Svinefedtet leveres mig samtidigt, Flynderne, Sildene og Æggene 1. Maj og 1. November hvergang med det Halve. Ulden med $\frac{1}{3}$ ved Forårsklipningen og $\frac{2}{3}$ ved Efterårsklipningen. Ånderne, en til Mortensdag og to til Juul. Desuden leveres mig daglig een Potte Mælk nymalket, Ildebrændslet leveres mig årligt forinden udgangen af Juli Måned, Samtlige Aftægtspræstationer leveres mig frit i min Aftægtsbolig med forsvarlig gode Vare, god Vægt og Mål. Kornet besørger min Søn eller efterkommende Ejere af Gården frit transporteret til og fra Mølle, ligesom jeg erholder mit Brød baget, mit Æll brygget, og fri Vask i Gårdens Ovn og Grubekeddel samt med Ejersens Ildebrændsel, når denne selv bager, brygger eller vasker.

4.

Min Søn eller Ejeren af Gården giver hvert År frie og anstændige Befordringer til mig, på 2de Rejser til Aalborg eller lige Vejs

Længde frem og tilbage.

Dersom jeg måtte blive til Sinds at tage Bopæl for et eller flere År hos en Anden af min Familie, da er jeg dertil berettiget og min Aftagt skal i så Fald leveres mig til de anførte Tider på mit nye Opholdssted, når det ikke er længere fjernet end een Mil fra min Aftagtsbolig, med undtagelse af Mlæken og Ilddebrændsølet, som da bortfalder, og betaler mig da årlig en Erstatning herfor, af 16 Rd. Rigmønt. Men skulde jeg ønske igjen at flytte udi min oprindelige Aftagtsbolig, da indtræder jeg i mine Rettigheder til at nyde min fulde foranskrevne Aftagt.

5.

I tilfælde af Sygdom skal min Søn eller Ejeren af Gården være forpligtet til at yde mig fornøden Pleje og Opvartning, og i fornødent Fald at holde en Pige dertil, hvilken jeg selv ønsker.

6.

Jeg Anders Nielsen Mark tilstår herved at have indgået foranstående Aftægtscontrakt med min kjære Moder Ane Marie Larsdatter, hvilken Contrakt jeg herved forpligter mig og mine Arvinger og efterkommende Ejere af Gården til punctlig at opfylde, og skal den af mig således pådragne Aftægtsbyrde hæfte ved reel Ret på Gården og dens underliggende Jordeejendomme af Hartkorn efter den ny Matricul Nr. 13 5 Tdr. 2 Fdr. $\frac{1}{4}$ Alb. fremfor anden Gjældsforpligtelse, sålænge min kjære Moder lever.

I tilfælde af Søgsmål i Anledning af denne Contrakts Opfyldelse ere Aftægtsyderne den hurtigste Retsforfølgning underkastede efter Forordning af 25 Januar 1828.

For Beregning til nærværende Sterupelpapir er den forhen specificerede Aftagt ansat til Capitalværdi 695 Rd. 10 Sk.

Til Bekræftelse med vore Underskrifter i Vidners Overværelse.

Bislev Markgården den 20 Marts 1873.

Som Aftagtstager.

Ane Marie Larsdatter.

Som Aftægtsyder.

Anders Nielsen Mark.

Som Vidner $\frac{1}{2}$

Christen Christensen.

S. Jakobsen.

Fortalt af min Mor.

Bedstefar Lars Peter Thorn er født 1820 og var Karl i sit hjem i Ø. Sundby, da rygtet om at Slaverne i Rensborg 1848 var brudt ud. Oldefar sagde til ham: Du må følge med de andre Folk her fra Byen imod dem. Bedstefar svarede: Det er unødvendigt, der er kun 200 Slaver i Rensborg, og dem kan Soldaterne sagtens uskadeliggøre inden de når hertil. Når de andre går er vi også nødt til det, du må gå med, sagde Oldefar. Ja skal jeg så skal jeg, sagde Bedstefar, men så vil jeg have den røde Hoppe at ride på. Det får du ikke, sagde Oldefar.

Man forstår her noget om hvad en hest betød for en bonde. At Sønnen måske kunde sætte Livet til, det var det, det var, men en Hest, det var for meget.

Lars Peter Thorn blev Gårdejer i Drastrup, og som sådan fik han, som andre Gårdmænd dengang, besked på at gøre Kongerejse. Han skulde køre til Sdr. Tranders Kro og hente en Kongelig Embedsmand og bringe ham til Store Restrup. L. P. Thorn måtte vente 3 timer udover den fastsatte tid, inden det passede Embedsmanden at sætte sig til Vogns. L. P. Thorn begyndte at køre, og drejede ad en vej uden om Aalborg, straks sagde Embedsmanden: Jeg skal til Aalborg, L. P. Thorn var jo gnaven over den lange ventetid og sagde: Jeg kører i Kongerejse fra Sdr. Tranders til St. Restrup, og Kongevejen går her uden om Aalborg. Embedsmanden forstod at han ikke kunde kræve at blive kørt til Aalborg, og sagde: Jeg skulde gerne tale med Amtmanden, og De kan gøre mig en tjeneste ved at køre gennem Aalborg. L. P. Thorn svarede: Det er en anden sag, kan jeg gøre Dem en tjeneste med det, så vil Jeg køre den vej.

L. P. Thorn plejde ikke at arbejde i marken om Søndagen, men et år var høstvejret meget dårligt og derfor kørte de korn ind en Søndag, da de havde fået nogle Læs ind kom L. P. Thorn til at tænke på at daglejeren altid gik i kirke om Søndagen, og sagde derfor til ham: Hvis du vil i kirke kan du godt gå, daglejeren svarede: Nej, Lars Peter Thorn ikke i dag, ingen kan tjene to Herrer.

Følgende er nedskrevet af min bror Jens Mark, og hans datter Karen Lorentzen har sendt det til mig nu i 1964.

Per Mark var født 1757 eller 1758. - var i 6 år ladefoged på Pandum og 6 år på Lundbæk, fik senere en Fæstegård i Bislev som han senere købte og flyttede uden for Byen, hvor den nu ligger. Han havde såvidt jeg ved 5 Sønner og 3 Døtre, så vidt jeg husker fik en en gård i Djørup, en fik Snorup, og en fik gården i Bislev, en blev Fisker i Nibe, og Bedstefar der var den yngste blev i Klit-huse, den som fik gården i Bislev afløste faderen som Sognefoged i Bislev, efter ham hans søn, hvis søn igen er Ove Mark. En af Per Marks sønnesønner vist nok Niels Mark rejste til Amerika, og en søn af ham var Chef for den Amerikanske Generalstab i Frankrig, under første Verdenskrig.

Som Sognefoged havde Per Mark en del forbindelse med Birkedommeren, som vist nok boede i Djørup, og ved Birkedommerens hjælp, fik Per Mark nogle Rigsdaler i anledning af at han havde flyttet gården ud.

Engang var der tale om nogle penge som Birkedommeren havde fået. Så sagde Per Mark: Var det nu helt rigtigt med de penge Hr. Birkedommer? Ved De hvad min gode Per Mark penge er lige gode at bruge.

Da Per Marks sønner skulde på Sesion, tog han en fri som ældste søn, en som Sognefogedsøn, en som Lægdsmandssøn, og en som Gammelmandssøn, på den måde blev det kun Bedstefar som måtte springe Soldat, han kom til Viborg som Dragon, det var ca. 1825 og Pengeknappe tider, men da Bedstefar havde været Soldat nogen tid, havde Per Mark aligevel fået så mange penge samlet sammen, at han gik til Viborg og fik lejet en stedfortræder for Bedstefar, dagen efter fulgtes de ad hjem, men da de kom til Sørup Bæde, var Bedstefar så træt at han næsten ikke kunde slæbe sig afsted.

Der var engang en historie om en lille sø som Per Mark vilde have udtørret, og han talte med de andre Bymænd om at gøre det i fællesskab, de lo af ham fordi der skulde graves en grøft gennem en høj Banke, med han fik aligevel en af de andre Bymænd til at hjælpe sig så udtærringen blev gennemført.

Per Mark kunde nok lide at stikke til Birkedommeren på en pæn måde, men selv satte han ikke pris på at blive stukket til. En dag kom en nabo til ham og beklagede sig over at hans sønner gik og sinkede naboens Karl så han ikke fik bestilt noget. Omgående svarede

Per Mark: Når a sender en mand i marken og han kan sinke to for en anden, så forlanger a ikke mere af ham den dag.

Engang der var megen sne havde Bedstefar (som dreng) trukket sin slæde op på Mønningen (Tagrykken) af et udhus for at få sig en rigtig god Tur ned i Gården, men han røg igennem Lademuren ind til Per Mark der sad på Loen og kastede (rensede) korn, han fik ikke nogen behagelig velkomst.

Da Bedstefar var 18 år kom han til at tjene i Lundbæk Mølle, og dengang var Mølleren ofte store Korngrossererer, men Mølleren her var en stiltfærdig mand, så det var som oftest Konen der førte ordet.

Nu var det sådan at Pandum skulde til tvangsaktion, og Bedstefar havde gået og sagt: Nej, det her er der ikke noget ved, når Pandum skal til Aktion vil a op og købe den. Da folkene i Møllegården en dag sad og spiste Dovre, kom Møllerkonen og sagde: I dag skal slaget stå om Pandum er det din mening du vil op og købe den Jens Mark så kan du få 4000 Rigsdaler med dig, og koster den mere kan Pengene skaffes, synes du at du er for ung kan du tage din far med dig. Jens Mark tog ikke mod tilbudet. Og da han senere kom hjem, fik han ingen god Velkomst, Per Mark vilde gerne have været med at købe Pandum.

Engang havde Mølleren solgt et parti Korn til en Dame som ejede en Herregård på den anden side af Aalborg, men Kornet var købt af bønderne på den betingelse at Mølleren skulde have det leveret i Aalborg, men Damen skulde jo have det leveret på sin Gård. Ja, sagde Mølleren nu skal jeg nok skænke for bønderne så jeg kan få dem til at køre til dig, men så må du også skænke for dem så jeg kan få dem til at køre én anden gang.

Engang skulde Bedstefar på Møllerenes vegne følge en sending Korn til en Herremand, da Kornet var leveret kom Herremanden med en del Pengesedler, men der manglede nogle Rigsdaler, og Herremanden havde ingen småpenge. Det gør ingenting, sagde Bedstefar, men vil De så give mig Pen og Blæk så jeg kan kvitere for det jeg har modtaget. Så fandt Herremanden de Rigsdaler der manglede. Da Bedstefar kom hjem og fortalte Mølleren hvordan det var gået, sagde han: Det var godt du sagde sådan til Herremanden, ellers havde a aldrig fået de Penge.

Det fortælles om samme Møller at han samlede Stegstumper (knækede Rusehæle) og bankede dem ned i Fjorden på lav vand, og derved fik Tang og Sand til at samle sig, og på den måde skal Holmene ved Nibe være blevet dannet. Jeg garanterer dog ikke for historien.